

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Projectbureau Zeeweringen
t.a.v. ing. H.J. Geernaart
Postbus 114
4460 AC GOES

kopie

Contactpersoon
Drs A. Erkman

Datum
11 december 2002

Ons kenmerk
PZDB-B-02078

Onderwerp

Gegevens naar aanleiding van de inventarisatie in het kader van de Flora – en faunawet ten behoeve van de ontheffingsaanvraag Reigersbergschepolder.

Doorkiesnummer
0118-686382

Bijlage(n)
4

Uw kenmerk
-

Geachte heer Geernaart,

U verzocht mij onlangs om nadere gegevens in verband met de actuele inventarisatie in het kader van de Flora – en faunawet ten behoeve van een eventuele ontheffingsaanvraag welke mogelijk nodig is voor de uitvoering van de dijkversterkingswerkzaamheden die noodzakelijk zijn ingevolge de Wet op de waterkering bij de dijken die zijn gelegen in Reigersbergschepolder. Naar aanleiding daarvan kan ik u het volgende berichten.

Flora

Uit het detailadvies van C. Josse van 18 oktober 2000 (**Bijlage 1** bij deze brief), blijkt genoegzaam dat op/bij het genoemde dijkvak geen planten aanwezig zijn die vallen onder de beschermde plantensoorten ingevolge de Flora- en faunawet, zodat dienaangaande geen ontheffing nodig is.

Fauna

Vogels

Uit de rapportage "Nieuwe dijkbekleding Westerschelde en vogels, werkdocument RIKZ/OS/2001.812 (**Bijlage 2** bij deze brief), welk document tevens een bijlage vormt van de Milieu-inventarisatie zeeweringen Westerschelde, in combinatie met het RIKZ rapport "Kustbroedvogels in het Deltagebied in 2001 (Rapport RIKZ/2002.021) van mei 2002 (**Bijlage 3 en 4** bij deze brief), kan worden geconcludeerd, dat er in dit gebied geen kustbroedvogels voorkomen. Er bevindt zich evenmin een hoogwatervluchtplaats voor steltlopers in dit gebied. Voor deze soorten vogels zal er dus geen ontheffing nodig zijn.

Directie Zeeland
Projectbureau Zeeweringen
P/a Postbus 114, 4460 AC Goes
P/a Waterschap Zeeuwse Eilanden, Piet Heinstraat 77 Goes

Telefoon (0113) 24 13 70
Fax 0113-216124
E-mail a.djong@dzl.rws.minvenw.nl

006589 2002 PZDB-B-02078

Gegevens n.a.v. de inventarisatie i.h.k.v. de Flora-

Het is echter niet uit te sluiten dat op de dijk grondbroedende soorten zoals de scholekster, de graspieper of de gele kwikstaart voorkomen. Gelet op de hoogte van het schor (+3.00 tot +3.10 meter NAP) kunnen er ook andere dan kustbroedvogels broeden zoals de bruine kiekendief, de blauwborst, de tureluur en de bergeend.

Voor zover deze vogels in de Reigerbergsche polder zouden voorkomen, wordt, vooruitlopend op de wijziging van de AMvB Vrijstelling beschermde diersoorten, artikel 2 onder f, voor een eventuele overtreding van een of meer van de verbodsbepalingen van de Flora - en faunawet ten aanzien van deze vogels ontheffing gevraagd, nu buiten kijf staat dat met de dijkversterkingwerkzaamheden het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid gemoeid is.

Gelet op het doel en de plaats van de uit te voeren dijkversterkingwerkzaamheden is het eventueel overtreden van die verbodsbepalingen, door het verontrusten van die vogels, het vernietigen c.q. het beschadigen van nesten, vaste rust of verblijfplaatsen, voor zover die daar aanwezig zijn, onvermijdelijk.

Wel is het zo dat als, zoals het er thans naar uitziet en met welke planning ook nadrukkelijk wordt gewerkt, de werkzaamheden in april aanvangen, de vogels op deze plek niet zullen gaan nestelen en broeden, zodat er geen verstoring als hiervoor bedoeld kan plaatsvinden.

Daarnaast is met de Vogelbescherming, bij wijze van mitigerende maatregel, afgesproken dat voor de aanvang van het feitelijk werk door ons projectbureau overleg wordt gevoerd met deskundigen van het RIKZ om tijdens de uitvoering van het werk verstoring zoveel mogelijk te voorkomen.

Zoogdieren

Een zeer groot aantal van de in de lijst aangegeven zoogdieren komen hier niet voor. Ten aanzien van de eventuele soorten die er, gelet op hun natuurlijk habitat mogelijk kunnen voorkomen, kunnen worden genoemd:

De mol; dit dier mag echter thans reeds in dijken worden bestreden ingevolge het schadebeheersregime van de Flora- en faunawet. Daarnaast is in het hiervoor bedoelde wetsontwerp een vrijstelling opgenomen voor de mol. Voor de haas en het konijn geldt ingevolge het wetsontwerp artikel 16 lid c, ook een voorstel voor een vrijstelling van de verbodsbepalingen.

Betoogd zou dus kunnen worden dat daar geen ontheffing voor nodig is. Nog los daarvan meen ik dat er voor deze dieren feitelijk geen verstoring plaatsvindt ingevolge de Flora- en faunawet, nu de werkzaamheden doorgaans aan de andere zijde van de dijk plaatsvinden en dan overdag dan waar deze dieren zich 's nachts bevinden.

Gelet op de benodigde habitat is het verder niet aannemelijk dat er in het dijkvak egels voorkomen

Als er hier al vleermuizen voorkomen, dan verblijven zij niet in dit gebied, omdat er geen bunkers, andere bouwsels of bomen op de dijk aanwezig zijn. 's Nachts vinden er geen werkzaamheden plaats dus ook geen verstoring; de vleermuis kan blijven jagen, hetzelfde geldt voor de hermelijn, de wezel, en de bunzing die hier eventueel kunnen voorkomen; vanwege hun nachtleven is een verstoring minder waarschijnlijk.

Verder kan de veldmuis hier voorkomen, ook daarvoor geldt inmiddels een vrijstelling voor schadebeheer, en zal ingevolge het meergenoemde wetsontwerp artikel 16 lid c ook voor dit dier straks een vrijstelling van de verbodsbepalingen.

Op basis van habitatseisen is niet uit te sluiten dat een aantal soorten op de dijk en de dijkberm voorkomen. Deze soorten worden echter niet genoemd in de Nota Soortenbeleid van de Provincie Zeeland. Hun voorkomen in Zeeland is dan ook twijfelachtig. Deze soorten zijn: de bosmuis, de dwergmuis, de dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis en eventueel de vos. De vos heeft echter overdag beschutting nodig en dit is in de directe omgeving heel beperkt aanwezig.

Louter volledigheidshalve en indien en voor zover nodig wordt in deze aanvraag ook ontheffing aangevraagd voor de bovenvermelde dieren.

Amfibieën en reptielen

Ten aanzien van reptielen kan worden opgemerkt dat deze niet op dijken voorkomen. Alleen in het Oosterschelde gebied komt op bepaalde plaatsen de levendbarende hagedis voor.

Op de dijken zullen, gelet op de normale habitat van amfibieën, nl. bij poelen met zoet water, bij deze primaire waterkeringen in een zoutwaterzone geen amfibieën aanwezig zijn, althans is het reëel die daar niet te verwachten.

Insecten en ongewervelde dieren

Op basis van habitat geschiktheid is ook een inschatting gemaakt van het voorkomen van insecten op het dijkvak. Uit deze inventarisatie zijn geen soorten van de lijst beschermde insecten en ongewervelden naar voren gekomen die van de dijk gebruik kunnen maken.

Schadebeperkende maatregelen

Voor al deze dieren geldt dat als zij in de Reigerbergsche polder voorkomen – hetgeen op voorhand niet met zekerheid is vast te stellen, maar op basis van de bekende habitat van deze dieren wel goed zou kunnen - het als gevolg van de dijkversterkingswerkzaamheden verontrusten van deze dieren en mogelijk zelfs – tijdelijk - in hun broed, of vaste rust of verblijfplaats te storen helaas niet te vermijden is. Van belang is echter dat dit steeds tijdelijk van aard zal zijn. In dit geval gaat het om hooguit 6 maanden, waarna herstel zal optreden en waar mogelijk verbetering.

Deze tijdelijke schade, voor zover die optreedt, is dus niet te voorkomen.

Wel wordt nadrukkelijk gekeken naar het zoveel mogelijk voorkomen van schade, zoals het opnemen van bestekscondities ten aanzien van de locatie van het werkterrein – inhoudende dat door de aannemer voor het werkterrein een verhard terrein gekozen moet worden en, voor zover dat onverhoopt niet voorhanden zou zijn, een terrein voor akkerbouw.

Voorts wordt bij de planbeschrijving geopteerd voor het mogelijk maken van een snel herstel van de vegetatie, waardoor de fauna ook weer snel kan herstellen. Bovendien wordt, zoals hiervoor al ten aanzien van de vogels is aangegeven, op korte termijn voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden, volgens afspraak met de vogelbescherming, door ons projectbureau samen met het RIKZ, het aan te pakken dijkdeel bezocht waarbij wordt bezien of en zo ja er nesten aanwezig zijn en of deze kunnen worden ontzien of wellicht een stukje kunnen worden verplaatst.

Ik hoop met het bovenstaande en de begeleidende documentatie uw vragen te hebben beantwoord. Voor zover u, dan wel het ministerie van LNV een nadere toelichting zouden wensen, ben ik daar graag toe bereid.

Met vriendelijke groet,

i.a.

Drs. Aylin Erkman